

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Vita, Et Gestis S. Francisci Xaverii È Societate Iesv
Indiarvm Apostoli Libri Qvatvor**

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1666

23. Amanguccij malè habetur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10854

colendum reliquis P. Cosmo Turriano, qui mox Lusitanorum largitate templum in litore ad diuina mysteria posuit. Xauerius sub finem Octobris cum Ioanne Fernandio Meacum iturus, Amanguccium prius septuaginta milliarium itinere diuertit.

23 Amanguccium opulenta inter Iaponias, & nobilis habetur ciuitas, decem millibus domorum constans, agris ferax, externorum commercii locuples, diues vbertate argenti fossilis, regni caput, & sedes, totiusque aulici splendoris: sed æquè scelerum obstricta tyrannide, ac portentosarum libidinum, vt eam iure, Iaponiæ Sodomam dixeris. In ea Xauerius petendæ ab Rege Oxindono veniæ posthabita cura, & beniuolentiæ Bonziorum, bis quotidie se dat in publicum, & animoso præconio Euangelium proponit; idem in alia vrbis parte Fernandus feruenter aggreditur. Curritur vndique ad eorum vocem, ciues, fama præcurrens, sciendi cupidos fecerat, nùm philosophiæ huius exoticæ arcana mysteria tanti essent, quæ ab vsque postremis mundi limitibus debuissent in Iaponiam portari. Gentis enim superbus genius, maximè nobiles, ijs perfacile capiuntur, quæ grande aliquid generosæ gloriæ, & excelsum spirant, eosque suspiciunt quibus illa inesse viderint, cuiusmodi erat quod vulgò de nostris & verè canebatur, ad hoc vnum tam periculosa, & immensa itinera, tot tempestates, & maria, ex Europa in Indiam, ex Indiis in Iaponiam emensos, vt legis suæ dogmata traderent, eiusque sequaces docendo fingerent. Itaque vix erant in plateis auditi, cum acceruntur in domos nobilium, cum honore habentur, obseruantur, dicere rogantur otiosè, ac placidè de sua illa quam denunciarant lege: nam si auita, & patria iudicaretur ab ipsis melior, data fide spondebant se illam complexuros. At enim promissis, facta erant quàm dissimillima. Duabus inter se compositis legibus, hærebat ferè omnium animis hic sensus, absque vlla comparatione esse Christianam magis consentaneam rationi (quæ illic suprema est regula de animæ rebus, causisque iudicandi,) quod autem Christianam, sola veri bonique perspicientia haudquaquam omninò perficit, vbi ad præcepta ventum erat, ad vxoris vnus in cõiugijs honestatem, ad condonandas iniurias, ad execrationem fœdarum deformiumque libidinum, quæ illic ne vicio quidem ducebantur, tum verò dogma Christianum, probum esto, sed tamen mordacis, & austeri saporis conspuebant, nec iam instinctu sedatæ rationis, sed mentis prauitate lenociniis sensuum corruptæ abripiebantur. Erant nihilominus qui Christo patienti condolerent, eiusque narratis cruciatibus, & ignominia effusè flerent. Erant è contrario multò plures, qui ea pro fabulis haberent, ac luderent: ab his sparsum cum esset; de Xauerio & Fernandio, esse homines circumforaneos, & illuc ad venditanda mendacia, & nugas venisse; quoties prodibant, toties puerorum, & plebeculæ fax à tergo iis erat, disteriis turpibus, lapidatione, conuitiis, & luto incessens. En ex Europa Bonziorum par nobile! en viros egregios ex orbis confinio huc delatos, vt persuadeant scilicet, salutem nos consequi, nisi eorum

23

Amanguccij
malè habetur.

ex lege vixerimus non posse. En qui vetant præter vnum credi, & coli Deum; præter vnam haberi vxorem, & his similia occinebat; quibus in vtramque partem ad regem delatis, rem per se statuit explorare, sibi sibi hos iubet, qui sint interrogari? vndenam gentium? cur illuc venerint? conditione illorum comperta, auditoque consilio susceptæ ex Europa, in Itpones navigationis, ad eum eiusque populos æterno exemptos exitio, in beatitudinis æternæ viam inducendos, quodd vna poterat veri Dei cognitio, & legum eius obseruatio præstare; legis illius, subintulit Rex, summam, rationesque mihi edicite.

24
Coram Rege
sed frustra
Christum
prædicet.

24 Hic verò, exorsus Xaverius dicere, hora plus solida, & idiomate Iaponum, conditi orbis primordia reperit, quæ ad hoc temporis illic nouerat nemo; tum egit de animæ immortalitate; de fine hominis vltimo & eiusdem lapsu; de æternitate præmiorum & suppliciorum; deque aduentu liberatoris magni, qui & meritis pœnis eripuisset reos, & amissâ iis dona, & præmia redderet: Voltu rex composito, & graui cum se ita dictis attentum præbuisset, vt ne verbulo quidem interiecto sermonem turbaret, nullo vtramuis in partem approbantis, aut improbantis dato iudicio, illos humanissimè dimisit. Nempe ille de cælo benefici, & præpotentis aspectus oculi, sanando Amanguccio destinatus, nondum illuxerat qui quarto post mense ad Apostoli reditum illuxit, Deo vrbi salutem, serui sui caritate, & patientia interim præparante. Tum quidem illic cum frustra deinceps futurus videretur, Deo inspirante Meacum se contulit, haud sibi aliquid inde melius spondens quàm Amanguccij, verùm vt illuc aditum panderet hominibus de societate, eius in futurum vestigia pressuris, & pedum cruenta laceratione, calles iis signaret patientiæ inuictæ, qua tam ærumnoso in itinere arserat, & durarat.

25
Meacum
quæ & quæta

Iamascisi regni Metropolis, & Iaponici sedes imperij Meacum, situm nacta est infelicissimum; procul nempe à mari ad Aquilonem versa, macilento, & syluoso solo, cincta montibus præaltis, frigori proinde illorum asperrimo vehementer obiecta, cui depellendo, ægrè ligna ad focum suppetunt; victu verò adeò tenui, vt extra legumina, & olera vix quicquam vulgus adhibeat. Magnificum igitur Meaci nomen (quod rem significat visu dignam) nec amœnitatem nec diuitias innuit, sed aulæ splendorem, & multitudinem ciuium innumerabilem. In regna quatuor eius porrigitur ditio Iassumi, Tambæ, Tanocuni, & Vomi, ex quibus Tensæ, quam vocant, imperium constat. Superfunt murorum veterum hæc sparsæ, velut cadaveris immensi reliquiæ, ex quibus nonnulli, Meaci antiquæ amplitudinem metiuntur, & volunt in viginti milliaria protensam, latam nouem; domorum millia complexam trecenta, sed quæ vltra vnam contignationem non surgerent, quod vtrumque ad verum accedet, si suburbiorum comprehendant alas; sed longè certius, ex trita hodieque illorum paræmia, Meacum demptis suburbiiis ægrè centum millia ædium habuisse; inter quas, aliquot centena Palatiorum, & cœnobiorum,